

TER ADVISERING

Aan

10.2.e

Directie
Bestuursondersteuning & Advies

Inlichtingen

10.2.e

T 10.2.e

10.2.e

www.minfin.nl

Datum

30 oktober 2020

Notitienummer

2020-0000211042

Auteur

10.2.e

Van

10.2.e BOA

Kopie aan

notitie

Vorbereiding ACC-19 2 november

Aanleiding

Op maandag 2 november vindt een ACC-19 plaats van 15:00 uur tot 16:00 uur (webex). Naar verwachting zal er teruggekoppeld worden uit het Catshuis en vooruitgekeken worden naar de besluitvorming in de MCC van 3 november.

Bijgaand treft u ter informatie de voorbereiding aan die de minister heeft ontvangen ten behoeve van het Catshuis op 1 november 2020.

Advies

1. Opening en mededelingen

2. Verslag ACC-19 26 oktober 2020 en 29 oktober 2020 (stukken bijgevoegd J&V)

3. Algemeen beeld (mondelijke toelichting VWS/NCTV)

Advies: u kunt aanhoren.

4. Op- en afschaling maatregelen (nazending VWS/NCTV)

Advies

- U kunt de terugkoppeling uit het Catshuis aanhoren.
- U kunt aangeven dat u de zorgen van o.a. MVWS begrijpt dat het zorgpersoneel niet overbelast moet raken. U kunt aangeven dat dit wel opnieuw een ander sturingsinstrument is dan eerdere weken is op gestuurd is (aantal besmettingen, IC-capaciteit etc.).
- U kunt aangeven nog steeds een voorkeur te hebben voor het continueren van het huidige maatregelenpakket (scenario 1), eventueel aangevuld met de avondklok. Wel roept het nu pas invoeren van een avondklok (uitwerking duurt minimaal 1 week) ook weer vragen op (mosterd na de maaltijd?).
- U kunt vragen of deze maatregelen de piekbelasting van de IC gaan helpen (eerder vond het RIVM van niet).
- U kunt vragen wat dit voor effect op de remweg heeft, tegen welke kosten? Het effect van de verschillende scenario's op de remweg is echter beperkt (verschil scenario 3 en scenario 2 is 6 dagen).
- Ook zullen aanvullende maatregelen sectoren en mensen onevenredig hard kunnen raken. Het sluiten van musea, bibliotheken etc. en het invoeren van een avondklok is ons inziens niet heel proportioneel t.o.v. het 13 oktoberpakket. Het beperkt waarschijnlijk wel de reisbewegingen.

- U kunt de communicatie en uitlegbaarheid van de maatregelen blijven benadrukken. Het aantal besmettingen daalt (en morgen weten we meer over de r-waarde) en toch nemen we strengere en aanvullende maatregelen. Dit vergt uitleg aan de bevolking en aan ondernemers. Ook wordt er nog steeds geen perspectief geboden, terwijl dat wel belangrijk is voor de naleving. Wat gebeurt er bijvoorbeeld na een regionale lockdown? En weten we zeker dat de regionale lockdown maar 2 weken zal duren?
- U kunt aangeven dat beleidswisselingen (zeker wanneer ze twee weken duren) economische onzekerheid vergroten en het vertrouwen ondermijnen in de aanpak van het kabinet.
- U kunt eventueel aangeven dat naast het nemen van eventuele aanvullende maatregelen, we vol moeten blijven inzetten op het verhogen van de testbereidheid en blijven benadrukken dat het belangrijk is om in quarantaine te gaan. Gedrag blijkt keer op keer de belangrijkste component van het succes van de maatregelen. Het SCP onderschrijft dit ook.

Toelichting

- In het Catshuis is gesproken over de verschillende scenario's van opschalen van maatregelen of het continueren van het huidige pakket. Ondanks dat de cijfers een voorzichtige daling laten zien, is o.a. MVWS van mening dat aanvullende maatregelen nodig zijn als signaal naar de zorgmedewerkers. MVWS wil voorkomen dat de zorgcapaciteit niet toereikend is voor covid-patiënten en het zorgpersoneel overbelast wordt.
- Meerdere landen om ons heen hebben de afgelopen dagen ook een lockdown aangekondigd (FRA, VK, BEL), waardoor de druk is toegenomen op het kabinet. De situatie is echter niet geheel gelijk.
- De volgende vier scenario's lagen voor:
 1. Oktoberpakket (=huidig maatregelenniveau) tot 31 december
 2. Oktoberpakket (=huidig maatregelenniveau) tot 31 december + avondklok (van 22:00 uur tot 05:00 uur)
 3. Twee weken maartpakket (exclusief scholen sluiten, detailhandel en contactberoepen → grosso modo oktoberpakket + niet (binnen) sporten + sluiten doorstroomlocaties + sluiten culturele instellingen/bioscopen/theaters)
 4. Lockdown (niet gedefinieerd, maar bedoelt wordt: alles wat niet noodzakelijk is dicht – incl. scholen en werk – en thuisblijven)
- Vier scenario's zijn uitgewerkt en gemodelleerd. Daarbij wordt ook rekening gehouden met de sociaal-maatschappelijke en economische effecten. FIN, EZK en SZW hebben de NCTV hiervoor van input voorzien. De versie waarin de 4 scenario's zijn uitgewerkt, heeft u eerder ontvangen tbv het Catshuis.
- Het RIVM heeft berekend wat de scenario's voor effecten hebben op de r-waarde. Aan VWS is verzocht om ook uit te werken wat de scenario's voor effecten hebben op de reguliere zorg. Dit om een volledig beeld te hebben van de verschillende scenario's en het effect op de remweg. Naar verwachting zal VWS aangeven dat zij willen voorkomen dat ziekenhuizen patiënten moeten gaan weigeren. VWS zal dit waarschijnlijk sterk aanzetten, maar kan dit lastig kwantitatief onderbouwen. De discussie zal gaan over wat het verkorten van de remweg economisch en maatschappelijk kost.
- Op korte termijn ligt het scenario continueren huidige pakket of het maart-scenario het meest voor de hand. Aan het instellen van een avondklok zitten nog veel juridische haken en ogen. Bovendien kan een avondklok niet direct ingevoerd worden en een lockdown ook niet. Dit gaat via de Wet buitengewone bevoegdheden burgerlijk gezag (staatsnoodrecht) en dit kost tijd (ca. 3 weken).

5. Stand van zaken internationaal en toerisme

a. Reisadvies n.a.v. het 82^e OMT-advies d.d. 27 oktober 2020 (nazending NCTV)

Advies:

- Bij het beslispunt (pagina 3) 'gevolgen negatief reisadvies voor quarantainemaatregel' kunt u instemmen met het alternatief: dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit een hoog risicogebied in het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst. U kunt aangeven dat dit alternatief de voorkeur heeft, gezien het feit dat dit in lijn is met Europese afspraken en zo de meerwaarde van de verschillende soorten reisadviezen (groen, geel, oranje en rood) intact blijft.
- U kunt aangeven dat alle landen op oranje staan, dit ook ertoe kan leiden dat men alsnog op vakantie gaat en het dan blijkbaar niet meer uitmaakt waar je heen gaat. Voor alle landen geldt dan een quarantaineplicht bij terugkomst. Omdat mensen zich niet goed aan deze quarantaineplicht houden, is het verstandig om ook op deze gedragsbeïnvloeding te blijven inzetten. Ook het eisen van een gezondheidsverklaring voor inkomende reizigers kan uitkomst bieden.
- Mocht er toch worden besloten om de systematiek omtrent reisadviezen te wijzig kunt instemmen met het noemen van 15 januari als einddatum van deze aangepaste systematiek.

Toelichting

- De EU heeft afkapwaarden opgesteld die door de lidstaten gehanteerd kunnen worden in het opstellen van reisadviezen. Het is dan ook onverstandig om een politiek besluit te nemen om alle landen op oranje te zetten, aangezien dit de onafhankelijke beoordeling van de reisadviezen ondermijnt.
- Het voorstel voor een dringend advies aan alle reizigers die terugkeren uit het buitenland in quarantaine te gaan bij terugkomst is strijdig met de (niet-bindende) Europese afspraken.

Caribisch Nederland

Dit is niet met IRF afgestemd

Advies:

- Voor Caribisch Nederland blijft het uitgangspunt dat we *een vergelijkbare benadering kiezen als voor Europees NL*. Aanvullende compensatie voor Bonaire past niet binnen dit uitgangspunt.
- De komende weken zal nader worden uitgewerkt hoe de onlangs aangekondigde extra steunmaatregelen in Europees NL doorwerken op CN.
- Aanvullende compensatie bieden aan 1 eiland creëert een groot precedentrisico richting de andere twee eilanden (Saba en Sint-Eustatius).

Toelichting

- BZK heeft nog geen beeld gegeven van de aanvullende maatregelen die zij voorstelt inclusief een overzicht van de kosten. Het is daarmee onduidelijk wat het voorstel van BZK inhoudt.
- Bonaire heeft al twee weken geen nieuwe besmettingen en zou volgens BZK daarom reiscode geel moeten krijgen. Blijft code oranje gelden dan beweert BZK dat Bonaire aanvullende compensatie nodig heeft om de economie (die sterk afhankelijk is van toerisme) overeind te houden.

b. Aanvullende steun reisbranche (niet op de agenda, maar komt mogelijk aan de orde)

Aanleiding:

- EZK gaat ervanuit dat aangescherpte reisadviezen tot en met maart 2021 zullen gelden. Daarom willen zij voor de komende zes maanden compensatie geven aan de reisbranche en dit gelijkt presenteren met de mogelijke aanscherping van het reisadvies.
- Het voorstel is om reisondernemers tegemoet te komen in de kosten die ze maken voor annuleringen en non-refundable annuleringskosten te vergoeden. Dit zijn bijvoorbeeld ingekochte buitenlandse hotelkamers en vliegtickets waarvan bij annuleren van de reis het geld niet terugkomt.

Advies:

- Niet met het voorstel instemmen en in afwachting van de persconferentie morgen geen verdere sectorspecifieke maatregelen uit te werken, totdat duidelijk is welke sectoren op welke manier worden getroffen. Er is ook geen acute urgentie voor deze sector iets extra's te doen.
- Voor de reisbranche zal met de mogelijke voucherbank (omvang kan oplopen tot 500 mln.), het faillissementsrisico van bedrijven laten afnemen. Hiermee doen wij voor (en samen met!) deze sector al extra, waardoor een TVL-uitzondering niet te rechtvaardigen is.
- Er ligt een groot risico op precedentwerking, waarbij elke nieuwe maatregel tot extra steunverzoeken zal leiden.
- De reisbranche heeft een vastelastenpercentage van 16% (CBS-data) waarmee juist deze sector de mogelijkheid heeft om gebruik te maken van het mee-ademen. Zo kunnen zij gebruik maken van de huidige TVL1 en dit wordt ook gedaan (tabel toelichting) waarbij het TVL1-bedrag hoger dan gemiddeld is. Daarnaast kunnen zij via bankgarantieleningen aanvragen, hebben ze ook uitstel van belastingen en wordt de NOW volop gebruikt. Hiermee wordt de bedrijfsvoering van deze sector gesteund, aanvullend op de nog uit te werken voucherbank.
- Daarnaast kan er wel richting komende zomer geboekt worden dus blijft er de mogelijkheid om omzet te genereren itt horeca. Bedrijven moeten ook hun bedrijfsmodel gaan aanpassen, omdat reizen mogelijk komende jaren door het virus beïnvloed wordt. Zo zijn er ondanks de al maanden durende onzekerheid rond het virus, die bij boeking van een reis, meteen een hotelkamer en tickets boeken en betalen. Andere reisorganisaties zetten dit geld op een derdenrekening en wachten tot meer zekerheid over de reis zou komen.
- Het voorstel gaat verder dan alleen een opslag op de TVL, het wil ook een aantal voorwaarden aanpassen, zoals vestigingsvereiste (het kantoor- en woonadres moeten gescheiden zijn) en het openstellen voor zes maanden. De voorgestelde uitzondering voor de reisbranche zet de deur open voor de hele economie en gaat voorbij aan het TVL-ontwerp. De mogelijke risico's zijn hiermee honderden miljoenen. Daarnaast wil EZK de steun direct voor Q4 2020 en Q1 2021 toekennen, wat verder gaat dan de horecaregeling en andere maatregelen.

Toelichting

- De sector is zeer divers qua profiel en risico. Een aantal ondernemers staan er goed voor en hebben goede maatregelen genomen in de crisis (o.a. 10.2.g) en een aantal bedrijven hebben de crisis gebruikt om fors te groeien (10.2.g) met daardoor een hoog risicoprofiel. Ter bescherming van consumenten wordt er gewerkt aan een voucherbank. Hiermee neemt de Staat tijdelijk een deel van het risico van de reissector over.

Regeling voor reisbranche	Omvang	Aantal	O/A
TOGS	€ 7.652.000	1913	€ 4.000
TVL1	€ 14.000.000	876	€ 15.982
Totaal	€ 21.652.000		

- Het aanpassen van de TVL-voorwaarden voor alleen deze sector is no-go voor FIN. Als er iets gebeurt, dan hoogstens in lijn met de horecaknop, maar niet tornen aan de overige voorwaarden. Dit betekent hoogstens Q4 en geen uitzondering op vestigingsvereiste.
- De sector wordt niet acuut getroffen door maatregelen, hoewel het reisadvies mogelijk wel impact heeft. De sector geeft al aan dat de boekingen achterblijven. De vraag is ook hoe toekomstbestendig de reisbranche is. Deze vraag verdient nadere analyse voordat er aanvullende giften worden ingestoken.

- Niet alle reisbedrijven krijgen een garantielening (10.2.g) maar dit komt ook doordat een aantal partijen een hoog risicoprofiel heeft. De bank kijkt ook kritisch naar de bedrijven, zo heeft 10.2.g in maart april heel veel goedkope capaciteit ingekocht en staat er daardoor nu slechter voor dan bijvoorbeeld 10.2.g die behoudend is geweest en daarom bijvoorbeeld ook niet wil deelnemen aan de voucherbank.
- Eind november gaat er een brief uit voor het steunpakket Q1 2021 en nog een aparte brief over de voucherbank. Dan zouden eventuele aanvullende maatregelen kunnen worden uitgewerkt, indien dit uiteraard noodzakelijk is.

6. Rondvraag en sluiting